

Bilješka.- Prema našem pravu za odgovornost vozara imao-
cu prava nije potrebno posizati za propisima i načelima
građanskog prava. Problem se rješava u okviru ugovora o
prijevozu. S ovog stajališta je odlučno što su stranke
ugovorile, bolje rečeno na što se vozar obvezao. Ako se
obvezao da će predati robu točno odredjenom slagaču koje-
ga je zahtijevao pošiljalac, tada vozar neće biti odgovo-
ran za slagačevu krivnju, jer u ovom slučaju slagač pos-
taje primalac tereta. Vozar neće biti odgovoran ni onda
kada je robu morao istovariti u luci u kojoj postoji sa-
mo jedan slagač tako da nije postojala mogućnost izbora.
To s razloga što je pošiljalac vozaru nametnuo osobu s
kojom se on morao poslužiti. U svim drugim slučajevima
vozar će biti odgovoran ako za rad slagača ne iznese je-
dan od razloga koji ga oslobadjaju odgovornosti.

Ne čini nam se dovoljno shvatljivo stajalište suda
da vozar, koji je načelno solidarno odgovoran sa slaga-
čem, ne mora nadoknaditi štetu ako se za to prizna odgo-
vornim slagač. Ova okolnost, barem što se našeg prava
tiče, znači samo to da će sud prema slagaču donijeti pre-
sudu na temelju priznanja. To nipošto ne isključuje odgo-
vornost i drugih osoba koje zajedno s onom koja se pri-
znala obveznom, solidarno odgovaraju. I bez obzira na
pravnu pogrešnost stajališta koje je sud zauzeo u gornjoj
presudi, ono je štetno i za samog tužitelja. Tužitelju,
naime nipošto nije svejedno da li će mu za naknadu štete
biti obvezna samo jedna osoba ili više njih. Ne treba po-
sebno ni isticati da je u daleko boljoj poziciji kada
ima više dužnika, jer će se moći naplatiti i pod pretpo-
stavkom da jedan od njih postane insolventan.

B.J.

SAVEZNI VRHOVNI SUD
SR NJEMAČKE

Presuda od 12.VII 1974.

Njemački opći uvjeti špedicije (Allgemeine Deutsche Spe-
diteurbedingungen) dolaze do primjene u pogledu isklju-
čenja odgovornosti na pošiljke koje je strani špediter
povjerio njemačkom špediteru znajući da ovaj djeluje na
temelju spomenutih općih uvjeta

Transportni osiguratelj tvrtke C, koji je svojem
osiguraniku isplatio štetu na robu, ustaje tužbom protiv
njemačkog medjušpeditera radi toga što je prilikom pre-
krcaja u bamberškoj riječnoj luci došlo do opraćenja be-
tonskog željeza koje je češka firma Feromet prodala u

Holandiju, a uslijed toga je to betonsko željezo za svoju namjenu postalo neupotrebljivo. Češki prodavalac je povjerio špediciju Čehofrachtu, a ovaj njemačkom špediteru tvrtki S. u Regensburgu. Njemački špediter je dao nalog tuženoj bamberskoj luci da preuzme u Bambergu pošiljku koja dolazi iz Praga i da je prekrcna na riječni brod radi odlaska u Haag. Tuženi špediter se opire tužbenom zahtjevu pozvavši se na čl.57, br.5 Općih uvjeta (ADSp) i istakao da je on povjerio posao bamberskoj luci, a da je izričito upozorio češkog špeditera na opće uvjete njemačkih špeditera (ADSp). Tužiteljica pak tvrdi da je to upozorenje bilo sadržano samo u tiskanici i da prema tome to nije bilo dovoljno upozorenje.

Nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtjev, a i Vrhovni sud je stao na isto stajalište iz slijedećih bitnih razloga:

Stoji činjenica da se u Općim uvjetima u čl.57, br. 5 kaže, da špediter ne odgovara za gubitke i štete u špediciji u unutrašnjoj plovidbi, uključujući tu s tim povezane predtransporte i dopunske transporte kopnenim prijevoznim sredstvima, kao i uskladištenja prije, za vrijeme i poslije toga. Ovamo upravo spadaju operacije o kojima se u konkretnom slučaju radi. Izričito se dalje kaže da to moraju biti takve štete koje se mogu osigurati uobičajenim osiguranjem. U konkretnom slučaju je šteta upravo i bila pokrivena transportnim osiguranjem. Ta odredba općih uvjeta nije suprotna poštenju i dobroj vjeri u prometu (Treu und Glauben). Nema niti grube nepažnje, koja bi mogla isključiti primjenu spomenute klauzule, jer njemački špediter nije bio dužan znati da cementno oprашenje betonskog željeza škodi njegovoj namjenskoj upotrebi, jer nije bio posebno upozoren na to, a i prodavačevi predstavnici su dolazili u luku za vrijeme kada je bilo takvih oprашenja. Vrhovni sud stoga smatra da prizivni sud nije pogrešno primijenio pojam grube nepažnje odnosno njenog isključenja.

(DET 1977, str.124)

E.P.

Bilješka.- Upozoravamo na ovu presudu iz dva razloga: s jedne strane, jer postavlja presumpciju da špediteri koji rade s Njemačkom poznaju opće uvjete, a s druge strane nalazi da je klauzula u skladu s dobrim običajima u prometu iako sadrži i klauzulu da osiguranje robe isključuje u navedenim opasnostima odgovornost špeditera, (njemačkog). Inače je pojam grube nepažnje kako ga je shvatio Vrhovni sud doista normalan, jer bi kraj konkretnih okolnosti koje se u presudi navode bilo teško govoriti o gruboj nepažnji.

E.P.